
Jak komunisté ovládali Filozofickou fakultu UK

Jak komunisté ovládali Filozofickou fakultu UK

LIDOVÉ NOVINY

20.6.2009, rubrika: Orientace/knihovna, strana: 22, autor: Martin Groman

Kniha mladých historiků Katky Volné, Jakuba Jareše, Matěje Spurného a Kláry Pinerové přináší stovky dokumentů a několik studií o tom, jak KSČ za tzv. normalizace ovládala Filozofickou fakultu UK. Na německých a rakouských univerzitách patří denacifikace té které školy k zabydleným tématům. My jsme na začátku a je otázka, jestli se u nás podobné téma zabydlí.

Prověřená fakulta zatím budí spíše rozpaky. Historik Martin Nodl v červnovém vydání Dějin a současnosti na adresu autorů poznamenává, že si u starších kolegů vysloužili pověst moderních inkvizitorů hlavně tím, že publikují své závěry už „ve fázi, kdy se spíše táží, kdy odkrývají archivy a někdy si nevědí rady s jejich lakonickými a banálními výpověďmi“. Nutno přiznat, že místy autoři čtyř studií o vlivu KSČ na filozofickou fakultu přes všechnu opatrnost přestřelí. Sice v úvodu říkají, „že cílem (jejich) výzkumu není volání po dalším kádrování a diskreditaci,“ nicméně se téměř ihned dopouštějí konstatování, že přijímací řízení ani dnes není spravedlivé – rozhoduje schopnost opakovat nabílovaná data a „v horším případě – známosti a korupce“. I když nejde o dobu normalizace, měli by podobné výroky autoři dokládat, jinak neujdou nařčení z toho, že si vyřizují účty ze svého vlastního studia.

Podle ohlasů, včetně zmíněné Nodlovy recenze, by se zdálo, že Prověřená fakulta vyvolává na akademické půdě hysterii a možná i vztek. Pokud tomu tak je, pak je to jenom proto, že u nás na univerzitách probuzení z totality neproběhlo. Personální kontinuita institucí, jako je univerzita, je nezbytná – nová generace musí v popřevratových letech teprve vyrůst. Problém není v personálním zajištění, ale ve vztahu k vlastní minulosti. Zametání pod koberec nakonec vždy plodí jenom strašáky, kteří dříve či později zase vylezou. Na materiálech zveřejněných v Prověřené fakultě je více než odhalování lidí spojených s komunisty a dodnes působících na školách zajímavé odkrývání mechanismu, jakým KSČ ovlivňovala chod univerzity. Všechny ty komise, výbory, schůze – celý propracovaný mechanismus establishmentu v době, kdy na FF UK už dávno nebyli ti největší reformisté z roku 1968 a pár odvážlivců šlo snadno umlčet: výsledkem bylo extrémně nemotivované prostředí, kde stačilo se vést. Tedy přístupu, který vydržel bez problémů do dneška. A možná tím Prověřená fakulta provokuje nejvíc.

A snad i do budoucna provokovat bude. Autoři slibují, že se v dalších letech podrobněji podívají na síť StB na své škole, na vliv jednotlivých základních organizací KSČ a pod lupou si vezmou i hlavní obory jako historii, bohemistiku, rusistiku atd. Zatím sbírají materiály a učí se s nimi zacházet.